

ticalen buurten. Zowel de wegen als deze enorme flats zullen op palen worden gebouwd, zodat het bestaande agrarische landschap behouden kan blijven. Volgens Bakema zullen alleen mensen met een vrije en open levensstijl in deze Mammoets willen wonen en daarbij past het vrije uitzicht over het agrarische landschap uitstekend.¹³

Van de Mammoets zijn tenslotte alleen vier grote flats overgebleven die samen een molenwiek vormen. Deze zijn opgenomen in het ontwerp van Lotte Stam Beese dat uiteindelijk is uitgevoerd. Het ontwerp is in twee opzichten opvallend en interessant. Er is niet integraal opgehoogd; intengedeelte, het polderpeil is verlaagd. En, ten tweede, het ontwerp draagt de dimensies van het landschap in zich en geeft daarmee vorm aan de opdracht een uitbreiding te ontwerpen die oneindig kon zijn. Wat is in Nederland de meest oneindige vorm: het immer doorgaande cultuurlandschap.

Na het Lage Land ontwierp Lotte Stam Beese ook het uitbreidingsplan Ommoord. Zij verwoordt zelf de invloed van de slechte grondcondities op de stedelijke uitbreiding en het effect dat integraal ophogen heeft op het stadsplan:

Het falen begint eigenlijk al bij de situering van een woongebied. Wij hebben immers geen keuze meer om de meest geschikte plaats hiervoor te zoeken, [...] Ten gevolge hiervan ontstaan in het kader van de noodzakelijke planning woongebieden vanuit een rationeel-theoretisch schema, evenals vroegere Romeinse legerkampen en missen het natuurlijk milieu, dat bij vroegere nederzettingen zo kenmerkend

was voor hun vestiging: het beschutte dal, de rivierovergang of uitmonding, de aanwezigheid van water of de veiligheid van een bergtop. De aanwezigheid van deze gegevens en de innerlijke samenhang daarmee, leidde tot hun vormgeving en was kenmerkend voor hun verschijning. Het gaf deze nederzettingen en hun bewoners een identiteit. Het is dus niet zo vreemd dat hedendaagse woonsteden door hun rechtlijnigheid en gelijkvormigheid in bestemming veel gelijkenis vertonen met Romeinse legerkampen; ook zij hadden immers geen structurele binding met de omgeving, zij waren op zichzelf staande onderkomens zonder meer, gekenmerkt door een eenzijdige bestemming. Ommoord wordt b.v. gebouwd op een slechtst mogelijke grondgesteldheid. Om überhaupt te kunnen bouwen moet het hele gebied door zandpalen bevestigd en draineerd worden, wat niet alleen een uitermate kostbare geschiedenis betekent maar ook een dwingende beperking bij de aanleg en uitvoering van alle mogelijke details. [...] Vele [...] dingen verliezen hierdoor het argeloze, prettige karakter en krijgen het aanzien van het nadrukkelijk gewilde, de hardheid van de technische doelmatigheid. Hierbij komt nog, dat techniek altijd streeft naar perfectie. Maar zijn we altijd gelukkig met een uiterste perfectie, met een zo ver mogelijk doorgevoerde doelmatigheid? Waarom spelen kinderen altijd nog het liefst in modder en op rommelplaatsen en vinden volwassenen het fijn om te kamperen en te picknicken? Wat in het voordeel van de situering van Ommoord spreekt, is de ligging aan de